

PUUMALAN KESKUSTAN RANTA-ALUEEN YLEISSUUNNITELMAN TARKISTUS

**PUUMALAN KESKUSTAN RANTA-ALUEEN
YLEISSUUNNITELMAN TARKISTUS**

**PUUMALAN KUNTA
MA-ARKKITEHDIT
2005**

SISÄLTÖ

PUUMALAN RANTA-ALUEEN YLEISSUUNNITELMAN TARKISTUS	5
JOHDANTO	5
YLEISSUUNNITELMA	7
TAPAHTUMAPAIKKA	7
VANHA MEIJERI	7
SATAMAKAHVILAN LAAJENNUS	7
SALEN LAAJENNUS	9
SATAMATORI	9
RAVINTOLAT JA BUNKKERI	9
SALOSEN TALO	9
TAUNOLAN TONTTI	9
KIRKKOVENE	9
MATONPESUPAIKKA	11
LAULUPIISTO JA KESÄTEATTERI	11
VETERAANIPUISTO	11
UUSI VENEKUURI	11
WENNO	11
RANTA-ALUEEN PYSÄKÖINTIPAIKAT	13
NUORISOTALO	13
MAISEMANHOITO	13

Kannen kuva:

Näkymä rantapuistosta kohti siltaa.

PUUMALAN RANTA-ALUEEN YLEISSUUNNITELMAN TARKISTUS

JOHDANTO

Puumalan satamarannan yleissuunnitelman ensimmäinen vaihe tehtiin 1995. Tällöin mm. tori siirrettiin rannalle, vierasvenesataman yhteyteen rakennettiin puisto ja satama-alueen pysäköintiä jäsennettiin. Satama-alueesta tuli hyvin suosittu. Koska tapahtumien ja kävijöiden määrä on koko ajan lisääntynyt, piti aikaisempaa yleissuunnitelmaa tarkistaa.

Satama-alueen suunnittelua ohjanneeseen työryhmään ovat kuuluneet Aarno Puttonen, Riitta Pellava, Jarmo Ilmoni, Kari Kitunen, Tuukka Forsell, Tuula Kokki ja Juha Härkönen Puumalan kunnan edustajina.

Yleissuunnitelman on laatinut aikaisemman suunnitelman tekijä MA-arkkitehdit Helsingistä. Suunnittelutyöstä on vastannut maisema-arkkitehti Marja Mikkola ja toimistossa työssä on avustanut maisema-arkkitehti Pia-Liisa Orrenmaa.

Esille nousseita kysymyksiä olivat mm. pysyvän tapahtumapaikan sijoittaminen ranta-alueelle, kaupan ja satamakahvilan laajennus, 1800-luvulta peräisin olevan Salosen talon ja vanhan Taunolan tontin tuleva käyttö, kiinteän kesäteatterin rakentaminen sekä matonpesupaikan ja kirkkoveneen sijoittaminen uusiin paikkoihin. Samalla osoitettiin ranta-alueelle lisää pysäköintipaikkoja.

Suunnitelma on tehty yhteistyössä satama-alueella toimivien yrittäjien ja teatteriharrastajien kanssa. Alueella toimiville yrittäjille ja muille maanomistajille, joita suunnittelu koskee, järjestettiin erillinen tapaaminen, jossa luonnosta käsiteltiin.

Näkymä rannan kävelytieltä Salen ja Norppapuiston suuntaan. Vasemmalla ilmoitustaulu, taustalla kesäaikana käytössä oleva info-kioski.

Vanha meijeri rantapuiston reunalla soveltuisi moneen tarkoitukseen. Meijeri on yksityisessä omistuksessa.

Satamatori ja kahvila nykyisin. Taustalla Puumalan silta. Uusi kahvilarakennus voisi olla Keskustien suuntaan yksikerroksinen ja noppamainen, jolloin rakennus muodostaisi perinteiseen tapaan kiinteän osan katunäkymästä, mutta ei vielä peittäisi järvinäkymää.

YLEISSUUNNITELMA

Vuonna 1995 laaditun suunnitelman mukaan toteutettu ranta-alue jäi liian pieneksi jo kymmenessä vuodessa, kun Puumalan kesäta-
pahtumat ovat lisääntyneet ja tulleet yhä suosituimmiksi.

Yleissuunnitelman tarkistuksen yhteydessä oli tavoitteena tutkia tapahtumapaikan sijoittamista ja rannalla olevien toimintojen laajen-
tamista. Heti työn alkuvaiheessa ilmeni kuitenkin tarvetta tapahtu-
mapaikan lisäksi myös erillisen, kesäteatteriksi ja laululavaksi sovel-
tuvan paikan osoittamiseen. Työn alkuvaiheessa määriteltyä suun-
nittelualuetta laajennettiin rantaa pitkin vanhan pappilan suuntaan.

TAPAHTUMAPAIKKA

Puumalassa on tarvetta kiinteälle tapahtumapaikalle, joka palvelisi erityisesti kesäajan suurissa yleisötilaisuuksissa. Tapahtumapaikalle on osoitettu vanhan meijerin itäpuolella oleva alue, jossa on nykyi-
sin varastorakennus. Tapahtumia palveleva uusi rakennus on esitetty sijoitettavaksi tien suuntaisesti niin, että sen rannan puolelle jää tila yleisökentälle, joka liittyy rantapuistoon. Kenttä voitaisiin tarvittaes-
sa kattaa esim. suurella telttakatoksella.

Rakennuksen tien puoleiselle seinustalle pitää jättää tila venesa-
taman huoltotielle. Rakennukseen tarvitaan kiinteät yleisö-wc:t ja vesipisteet, mutta muuten se voi olla suhteellisen kevytrakenteinen.

VANHA MEIJERI

(Yksityisessä omistuksessa)

Vanhan kauniin meijerirakennuksen omistaja on ehdottanut raken-
nuksen kunnostamista hotelliksi. Hotellina rakennus tukisi myös viereisen tapahtumapaikan toimintaa, mutta muutkin toiminnat, kuten pienet verstastilat ja kaupat soveltuvat rakennukseen.

SATAMAKAHVILAN LAAJENNUS

(Yksityisessä omistuksessa)

Nykyisen satamakahvilan tilalle on suunnitteilla uudisrakennus. Suunnitelmassa on esitetty kahvilan rakentamista kahteen kerrok-
seen sekä Keskustien että rannan suuntaisen kävelytien varteen. Rakennus voisi olla osittain kaksikerroksinen niin, että se työntyy rinteeseen sisään. Sekä Keskustien että rannan suuntaan se olisi yksikerroksinen eikä siten sulkisi katutilaa ja näkymää järvelle Kes-
kustien suunnasta. Rannan puoleisen yksikerroksisen kahvilatilan päällä voisi olla kadunpuoleisen osan kanssa samassa tasossa oleva ulkoterassi. Maan tasolla olevat ulkoterassit voivat kesällä laajentua rannan suuntaisina Salen ja torin suuntiin.

Kunnantalon kohdalle on rakennettu porrasyhteys rannan ja Keskustien väliin.

Salosen idyllinen talo ja pihapiiri soveltuisivat kesäkahvilakäyttöön.

Taunolan talo on hirsirunkoinen. Rakennus voitaisiin peruskorjata erä- ja melontakeskuksen käyttöön.

Voimassaolevassa kaavassa kahvilan rakennusoikeus on 300 kerrosneliötä. ja sen mukaan rakennus saa olla yhden kerroksen korkuinen. Suunnitelman mukainen ehdotus vaatii kaavan tarkistamista sekä kerrosalan että kerroskorkeuden ja rinneratkaisun osalta. Tuleva kahvilarakennus sijaitsee sataman keskeisimmällä paikalla ja sen tulee siksi olla mahdollisimman edustava ja samalla Puumalan yksinkertaista rakennusperinnettä jatkava.

SALEN LAAJENNUS

Salen laajennus ei vaikuta kaupan nykyisiin pysäköintijärjestelyihin. Yleissuunnitelmassa pysäköintipaikat on ehdotettu sijoitettaviksi yhtenäiseksi kentäksi kaupan ja kahvilan väliin nykytilanteen mukaan. Myös Salen huolliikenne toimii edelleen rakennuksen itäpuolelta sillan alta.

SATAMATORI

Torin laitaa Satamatien varrelle on ehdotettu lyhytaikaista bussin pysäköintipaikkaa. Paikka voitaisiin rajata varsinaisesta torialueesta reunakivellä tai kivi- tai puupollareilla.

RAVINTOLAT JA BUNKKERI

Sataman tuntumassa on kahvilan lisäksi kaksi ravintolaa. Keskustien varrella olevan ravintolan ulkoterrassin alla on bunkkeri, joka voitaisiin ottaa käyttöön joko ravintolan erikoisluonteisena "kabinetittina" tai matkailukäyttöön vierailukohteena.

SALOSEN TALO

(Yksityisessä omistuksessa)

Viehättävä pieni Salosen talo on tiettävästi peräisin 1800-luvulta. Rakennus on yksi harvoista Puumalan ranta-alueella vielä sijaitsevista vanhoista puutaloista ja siksi säilyttämisen arvoinen. Rakennus soveltuisi mm. kesäkahvilaksi. Rakennus on nyt asuinkäytössä, mutta omistaja suhtautuu myönteisesti kahvila-ajatukseen. Rakennus tarvitsisi jonkin verran peruskorjausta. Omistajan toiveena on, että talo ja sen miljöö säilyisivät nykyisellään.

TAUNOLAN TONTTI

Suunnitelmassa ehdotetaan, että hirsirakenteinen Taunolan asuinrakennus (nykyinen kirpputori) kunnostetaan erä- ja melontakeskukseksi mikäli sopiva yrittäjä löytyy. Suunnitelmassa on huomioitu myös em. toimintojen mahdollisesti vaatima laajennustarve. On tärkeää, että keskukselle saadaan oma houkutteleva imago, sillä lähikaupungeissa on jo kilpailevia luontokeskuksia.

KIRKKOVENE

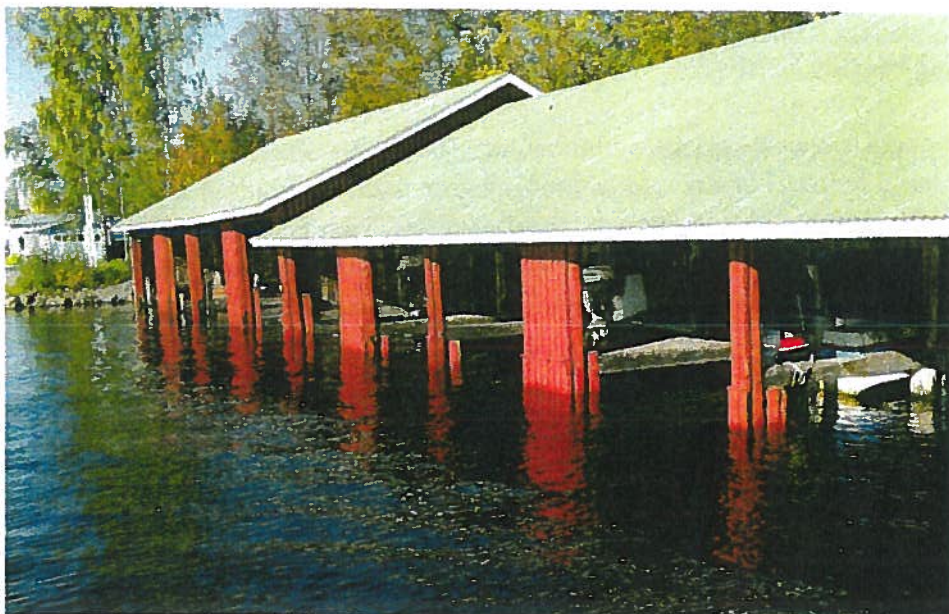
Kirkkovene sijaitsee nykyisin Taunolan talon rannassa. Rakennuksen

Rinteeseen rakennettu auditorio Kipinäpuistossa Helsingissä.

Veteraanipuiston rakenteita on kunnostettu talkoilla.

Punainen kuuri satamatorin vieressä.

käytön muuttumisen takia veneelle on etsitty uusi sijoituspaikka pieneltä viheralueelta Sinisen kuurin läheltä.

MATONPESUPAIKKA

Nykymääräysten mukaan matonpesupaikkojen jätevedet tulee viemäröidä. Matonpesupaikka sijaitsee nykyisin melko näkyvästi Taunolan talon edustalla rannassa. Pesupaikka on ehdotettu siirrettäväksi kauemmas satama-alueen aktiivisimmasta ja näkyvimmästä osasta Wennon laiturin ja ehdotetun uuden venekuurin läheisyyteen. Samalla alueella sijaitsee nyt rantasauna, jonka yhteyteen voitaisiin tulevaisuudessa sijoittaa uusi Puumalan niemen länsirannan asukkaille tarkoitettu avantouintipaikka.

KESÄTEATTERI JA LAULUPIISTO

Suunnittelualueen pohjoisosaan vanhan pappilan edustalle on ehdotettu ns. Laulupuiston rakentamista. Puistoon tulisi pieni ulkoilmanäyttämö ja katsomo. Paikka palvelisi myös muiden pienimuotoisten kesätapahtumien, kuten esim. lauluiltojen pitopaikkana. Maastollisesti paikka on erinomainen, sillä katsomo voidaan rakentaa porrastetusti rinteeseen siten, että se suuntautuu kohti järveä, mutta iltaesitysten aikana aurinko on jo kääntynyt länteen niin, että se ei häikäise yleisöä. Järvi toimii myös katsomon ja mahdollisen veden päälle rakennettavan väliaikaisen lisänäyttämön taustana.

Kesäteatteritoiminta tarvitsee huoltorakennuksen, jossa sijaitsevat mm. wc:t ja näyttelijöiden pukutilat. Huoltorakennusta ehdotetaan rannasta katsottuna katsomon vasempaan päättyyn, jossa se toimisi tarvittaessa osana rekvisiittaa ja suojaisi näyttämölle saapumista. Teatterin sisääntulon yhteyteen tarvitaan pieni erillinen lipunmyyntikioski.

VETERAANIPUISTO

Veteraanipuisto on kunnostettu joitakin vuosia sitten. Puistossa olevat linnoitteet ovat historiallisen ajan muinaisjäännöksiä ja oiva turistikohte. Yhdessä Laulupuiston kanssa ne muodostavat hienon ja toimivan kokonaisuuden.

UUSI VENEKUURI

Venekuuri on Puumalalle tunnusomaisia. Ranta-alueella sijaitsee nykyisin kaksi kuuria: Punainen ja Sininen. Laulupuiston edustalle on ehdotettu rakennettavaksi uusi venekuuri, jolla voitaisiin korvata torin vieressä sijaitseva Punainen kuuri sen käyttötarkoituksen mahdollisesti joskus muuttuessa. Uusi venekuuri on esitetty liitettäväksi Wennon laituriin.

WENNO

Wenno on siirretty joitakin vuosia sitten Puumalansalmen vastarannalle. Siellä se on kuitenkin liian kaukana Puumalan kesäkauden toiminnallisesta keskipisteestä. Wennon vanha talvilaituripaikka on sijainniltaan parempi etenkin sitten, kun rannan toiminnat laajennetaan nauhamaiseksi vyöhykkeeksi.

Veteraanipuiston lähelle on ehdotettu paikkaa kesäteatterille ja laulupuistolle.

Sillan vieressä kulkevan Lossitien varteen on ehdotettu vinopysäköintiä. Samalla tie muutettaisiin yksisuuntaiseksi.

Nuorisotalolle saadaan rannasta yhteys rakentamalla porrastalon eteläpäässä olevaan rinteeseen. Porras voi olla vastaavantyyppinen kuin kunnantalon kohdalle rakennettu.

RANTA-ALUEEN PYSÄKÖINTIPAIKAT

Kesäteatterin, uuden venekuurin, rantasaunan ja matonpesupaikan toimintoja varten Laulupuistoon tarvitaan pysäköintipaikka, jota on ehdotettu puiston reunaan Pappilantien varteen. Alueelle mahtuu noin 26 autoa. Pysäköintipaikat tulee sijoittaa maastollisesti rantatien penkan alapuolelle, jolloin niiden näkyvyyttä tieltä ja järveltä voidaan helposti vähentää istutusten avulla.

Taunolan tulotien varteen on osoitettu pieni pysäköintialue. Samalla itse piha on jätetty rauhaan, jolloin piha-alueella voidaan järjestää keskuksen tapahtumia, kokoontumisia ym.

Sillan alla nykyisin sijaitsevien pysäköintipaikkojen lisäksi on Lossitien varteen esitetty 26 uutta vinopysäköintipaikkaa. Järjestely vaatii tien muuttamista yksisuuntaiseksi ja Liisankujan liittymän mitoituksen tarkistamista sellaiseksi, jotta bussi pystyy siitä kääntymään.

NUORISOTALO

Nuorisotalo ei liity varsinaiseen ranta-alueeseen, mutta sen käyttöä voidaan kehittää osana rannan toimintoja. Rakennukselle tarvitaan rannasta suora yhteys esim. rakentamalla porrastettu nuorisotalon eteläpäädyntee-seen.

MAISEMANHOITO

Puumalanniemi on vehmas ja suotuisa kasvupaikka. Sitä osoittavat mm. vanhojen pihojen runsaat ja hyvinvoivat koristeistutukset ja hyötytarhat ja harvinaisetkin kasvit. Rantapuiston tammet ovat erityisen komeita.

Vehmaus aiheuttaa myös umpeenkasvua. Koska Puumalan toinen maisemallinen valtti ovat järvinäkymät, on puuston hoidon ja harventamisen ja näkymien säilyttämisen ja kehystämisen välillä koko ajan tasapainoiltava.

Pappilantien yläpuolella rinteessä on tyypillinen puumalalainen asuinalue. Se on vehmas ja puutarhamainen alue, jolla ei kuitenkaan kasva montakaan suurta puuta. Taloista ja pihosta avautuu näkymiä järven suuntaan. Järven rantavyöhykkeen puusto on kuitenkin viime vuosikymmeninä kasvanut niin, että se peittää kesäisin näkymät asuinalueelta järvelle. Rannan puustoa olisi syytä harventaa maltillisesti niin, että osa puusta jää kehystämään näkymiä, mutta samalla puiden lomitse näkyy vesipintaa.

Uusi puusto kasvaa ja voimistuu nopeasti, joten sitä on jatkuvasti seurattava, hoidettava ja tarvittaessa harvennettava. Vanhojen puiden kuntoa on myös syytä seurata ja arvokkaille puille on istutettava seuraajat hyvissä ajoin ennen vanhan puun poistamista.